

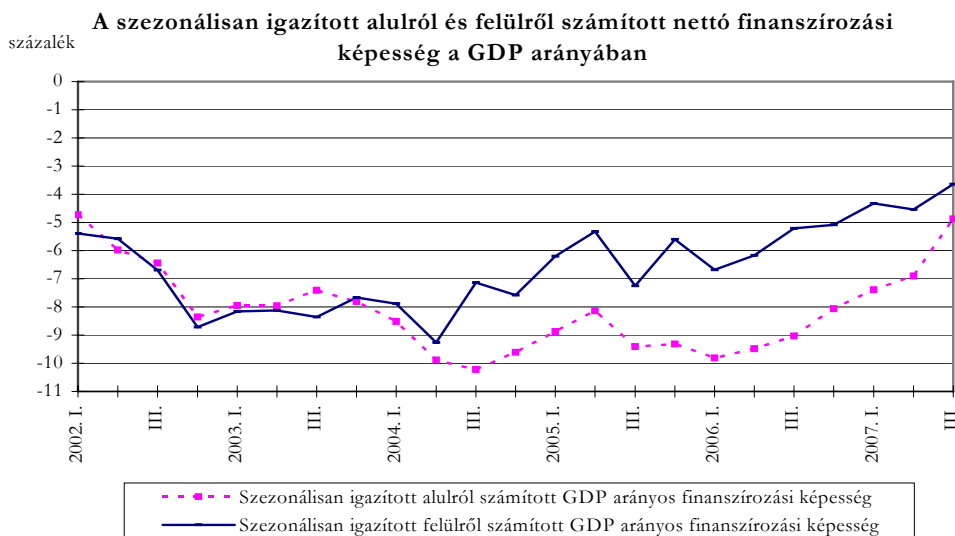
A fizetési mérleg alakulása 2007. III. negyedév

Az MNB a meghirdetett adatközzételi és -felülvizsgálati gyakorlatával összhangban 2007. december 29-én először publikálja a 2007. III. negyedéves fizetésimérleg-statisztikákat és módosítja a 2007. I. és II. negyedéves adatokat.

Az első és második negyedéves adatok módosításakor, túlnyomórészt a KSH-tól származó áruforgalmi adatok revíziója miatt a folyó fizetési mérleg hiánya az I. negyedévben 89 millió euróval, a II. negyedévben 190 millió euróval lett kisebb.¹

A negyedéves adatok alapján 2007 III. negyedévében a külfölddel szemben fennálló finanszírozási igény (a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg együttes hiánya) az előző negyedévhez képest csökkent. Értéke 790 millió euro (forintban számítva 198 milliárd forint), a szezonális hatások kiszűrésével 1019 millió euro, ami a GDP 3,6 százaléka. A pénzügyi mérleg egyenlegeként adódó úgynevezett alulról számított külső finanszírozási igény a III. negyedévben 1016 millió euro, szezonálisan kiigazítva 1278 millió euro, ami a GDP 4,9 százalékát tette ki.² (1. ábra)

1. ábra

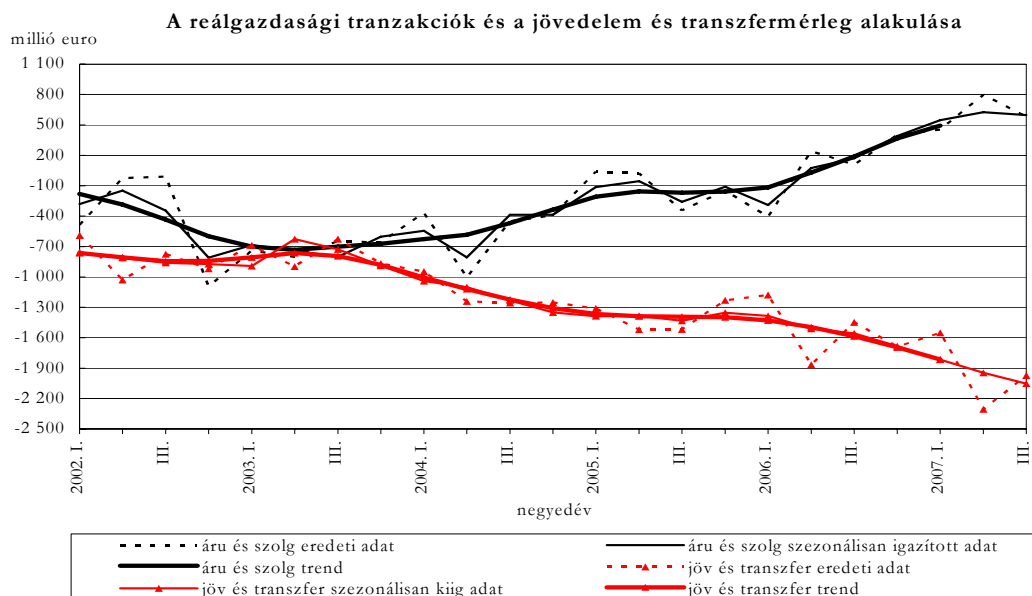
¹ A KSH revíziós politikájának megfelelően november 30-án módosította a korábban publikált 2007. évi külkereskedelem áruforgalmi adatokat.

² A két oldalról számított mutató közötti eltérés a fizetési mérleg tévedések és kihagyások során jelenik meg. Az eltérés okairól részletesebben lásd a [2005. szeptemberi fizetési mérleg sajtótájékoztatót](#).

A folyó fizetési mérleg alakulása

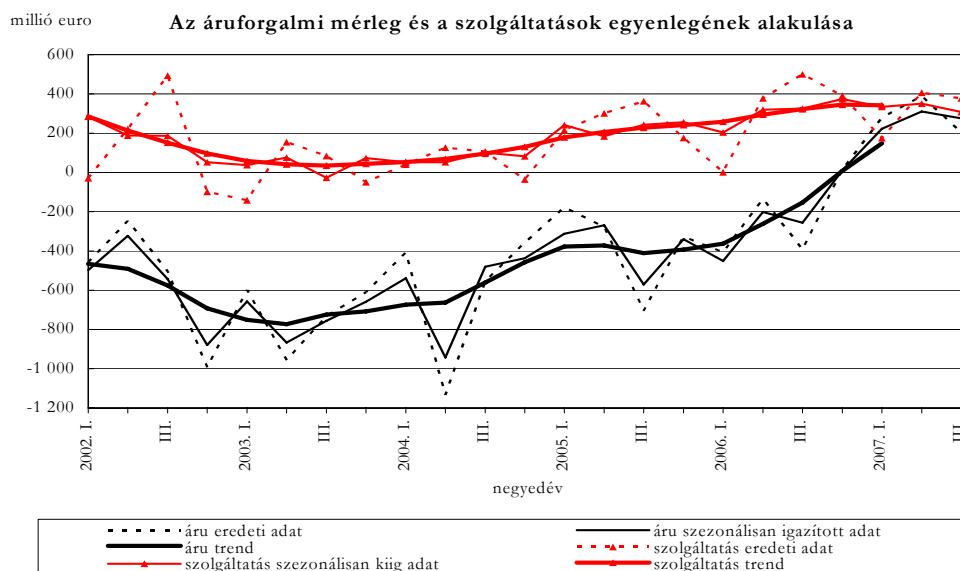
A folyó fizetési mérleg hiánya 2007 harmadik negyedévében 1390 millió euro volt, ami a szezonális hatásoktól megtisztítva 1336 millió euro. A szezonális hatások kiszűrésével a hiány szintje a harmadik negyedévben az előző negyedévhez képest alig változott. A reálgazdasági tranzakciókban és a jövedelmeknél egyaránt a korábbi tendenciák folytatódtak. (2. ábra)

2. ábra

A **reálgazdasági folyamatok** közül az áruforgalom egyenlege továbbra is pozitív, a szezonális hatásoktól megtisztítottan eléri a 277 millió eurót, a kiigazítatlan érték 204 millió euro, míg a szolgáltatások³ többlete a szezonális hatásoktól megtisztítottan 308 millió euro, a kiigazítatlan adat 377 millió euro. (3. ábra)

3. ábra

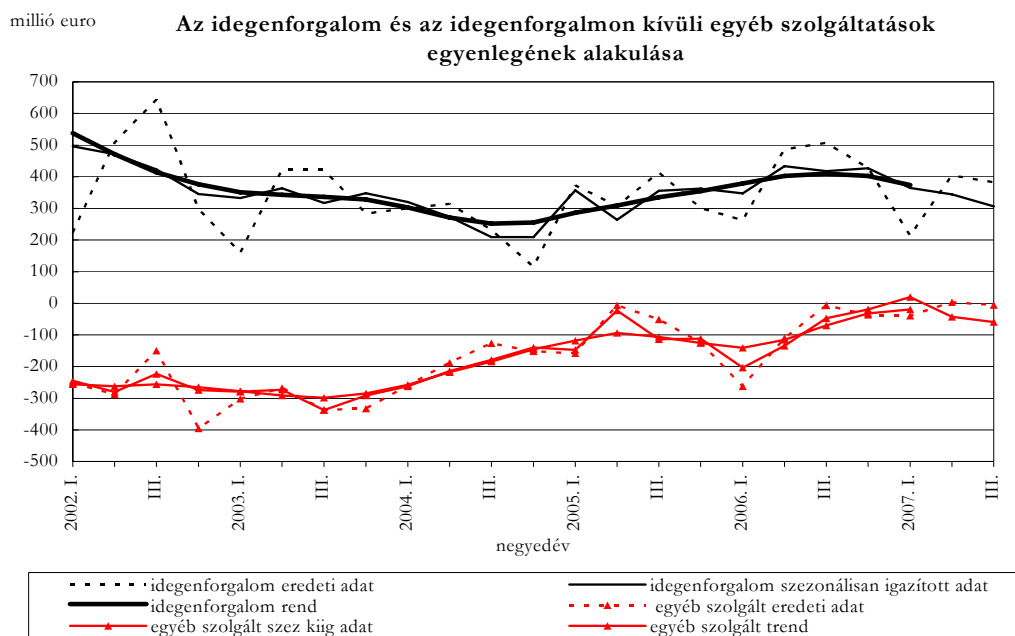

³ A fizetési mérlegben a KSH által már korrigált, helyes szolgáltatás-külkereskedelmi adatok kerültek elszámolásra. Az adatkorrekcióról szóló december 18-ai KSH-közlemény elérhető a linkre kattintva: <http://portal.ksh.hu/pls/portal/url/ITEM/417B75FB30591C83E04400306E4816D2>

A harmadik negyedévben az áruforgalomban és a szolgáltatásoknál egyaránt egyenletesen bővült az export és az import értéke.

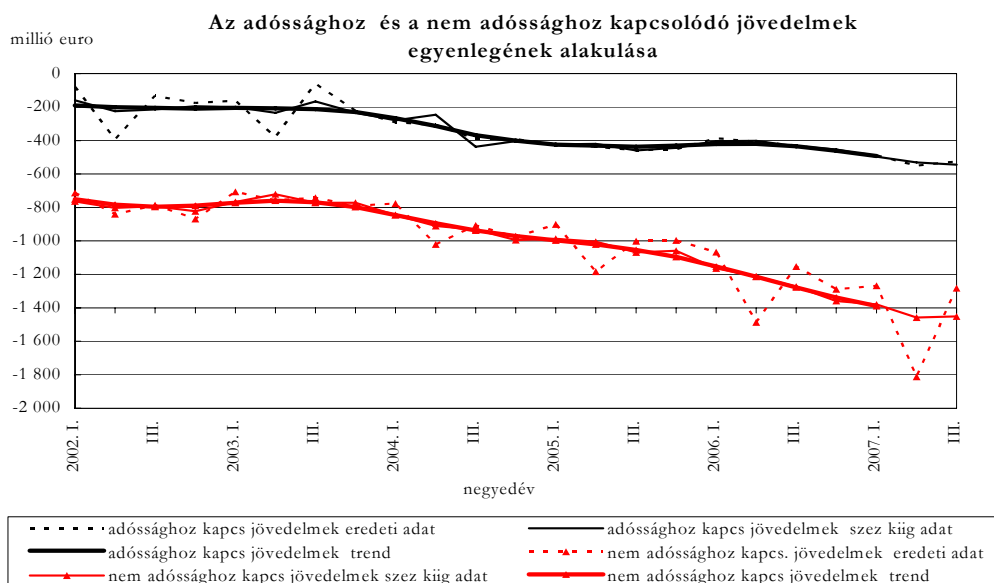
A szolgáltatásokon belül az idegenforgalmi többlet harmadik negyedéves szezonálisan kiigazított adata 306 millió euro, közel 40 millió euróval kevesebb, mint az előző negyedévben volt. Az egyéb szolgáltatásoknál a harmadik negyedévben hiány keletkezett, értéke a szezonális hatásoktól megtisztítva 59 millió euro volt. (4. ábra)

4. ábra

A **jövedelem-** és transzfermérleg összetevői közül az adóssághoz (kamattjörödelmek) és a nem adóssághoz kapcsolódó jövedelmek (tulajdonosi jövedelmek) alakulása a meghatározó. (5. ábra) Az adóssághoz kapcsolódó jövedelmek szezonálisan kiigazított hiánya 544 millió euro, a nem adósság típusú jövedelmeken keletkezett hiány pedig 1451 millió euro. Mindkét jövedelemtípusnál a hiány bővülése figyelhető meg egyfelől az újrabefektetett jövedelmek folyamatosan növekvő nagysága, másfelől a növekvő kamatkidadások következtében.

5. ábra

A folyó transzferek egyenlege 2007. III. negyedévben 198 millió euro hiányt mutatott.

Az EU-val kapcsolatos⁴ harmadik negyedéves tranzakciókat tekintve, a folyó transzferek hiánya 176 millió euro, míg a tőke-transzferként elszámolt tranzakciók bevételi többlete 636 millió euro. Össességében tehát a harmadik negyedévben 460 millió euro bevételi többlet keletkezett.

A finanszírozás alakulása

2007. harmadik negyedévben a **nem adóssággeneráló finanszírozás** formájában megvalósuló tőkemozgások egyenlege összességében 475 millió euro forráskiáramlást mutatott. A magyar befektetők külföldre irányuló, részesedés formájában megvalósuló közvetlen tőkebefektetése 152 millió eurót, az újrabefektetett jövedelmek 291 millió eurót tettek ki. A külföldi befektetők részesedés formájában megvalósuló tőkebefektetése 738 millió eurót, míg az újrabefektetett jövedelmek 1587 millió eurót értek el. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél 2357 millió euro forráskiáramlás történt, ebből 672 millió euro volt a magyar befektetők külföldi részvényvásárlása és 1686 millió euro a külföldiek tulajdonában lévő magyarországi részvények eladása. Ez utóbbi tranzakciók nagy része a MOL saját részvény vásárlásaihoz kapcsolódott.

Az **adóssággeneráló finanszírozás** egyenlege a harmadik negyedévben 1020 millió euro volt, ebből a közvetlen tőkebefektetésekhez tartozó egyéb tőkemozgásoknál a magyar befektetők külföldi közvetlen tőkebefektetéseikhez 66 millió euro kiáramlás, és a külföldiek magyarországi tőkebefektetéseikhez pedig 412 millió euro kiáramlás kapcsolódott.

1. tábla

A közvetlen tőkebefektetések forgalmának alakulása⁵

	2005					2006					2007		
	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	Év összesen	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	Év összesen	I. n. év	II. n. év	III. n. év
Külföldön	-469	-1 343	39	-4	-1 777	-576	-277	-278	-1 782	-2 913	-565	-793	-509
Részvény és egyéb részesedés, egyenleg	-478	-1 239	-61	-60	-1 837	-143	-192	-207	-1 375	-1 917	-346	-663	-152
Újrabefektetett jövedelem, egyenleg	-63	82	-6	-109	-96	-193	-27	-227	-241	-688	-240	-60	-291
Egyéb tőkemozgás, egyenleg	72	-186	106	164	156	-241	-58	156	-166	-309	21	-70	-66
Magyarországon	1 064	1 896	758	2 454	6 172	2 274	522	1 550	1 334	5 680	733	-818	1 913
Részvény és egyéb részesedés, egyenleg	305	888	340	2 433	3 966	894	243	688	-490	1 335	383	-1 345	738
Újrabefektetett jövedelem, egyenleg	531	-831	1 104	1 114	1 918	533	-1 639	1 392	1 545	1 830	647	-1 674	1 587
Egyéb tőkemozgás, egyenleg	227	1 839	-686	-1 093	288	848	1 918	-530	279	2 516	-297	2 201	-412

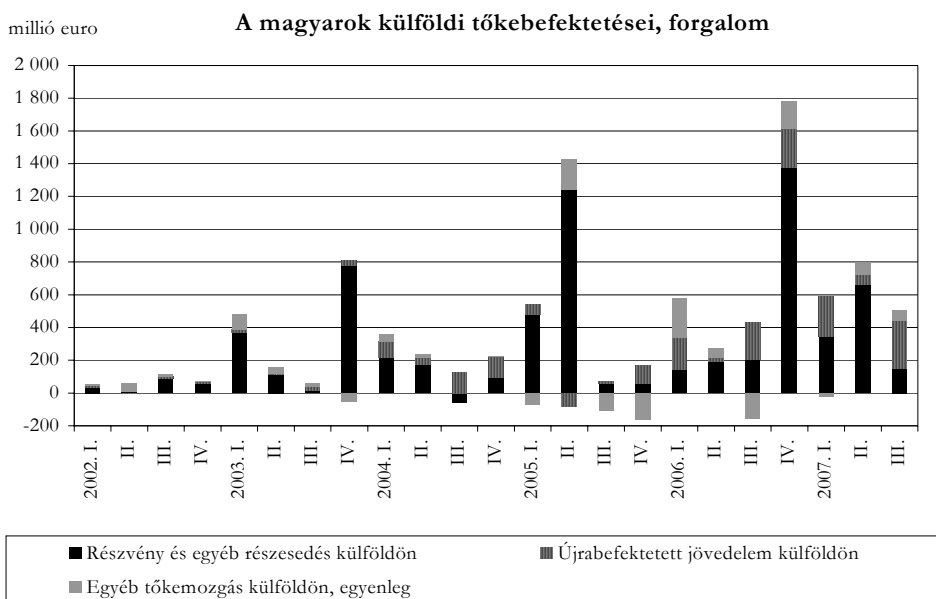
A tábla adatai a fizetésimérleg-statisztikában alkalmazott előjel-konvenciót követik.

⁴ A pénzügyi számlák magyarországi gyakorlatától eltérően a fizetésimérleg-statisztikákban az agrárintervenciós felvásárlások nem jelennek meg külfölddel szembeni tranzakcióként, illetve az ezzel összefüggő követelések EU-val szembeni követeléseként. Ez az eljárás összhangban áll az Eurostat által követett azon gyakorlattal, amelyet az EU intézményekre vonatkozó fizetési mérleg összeállítása során alkalmaz.

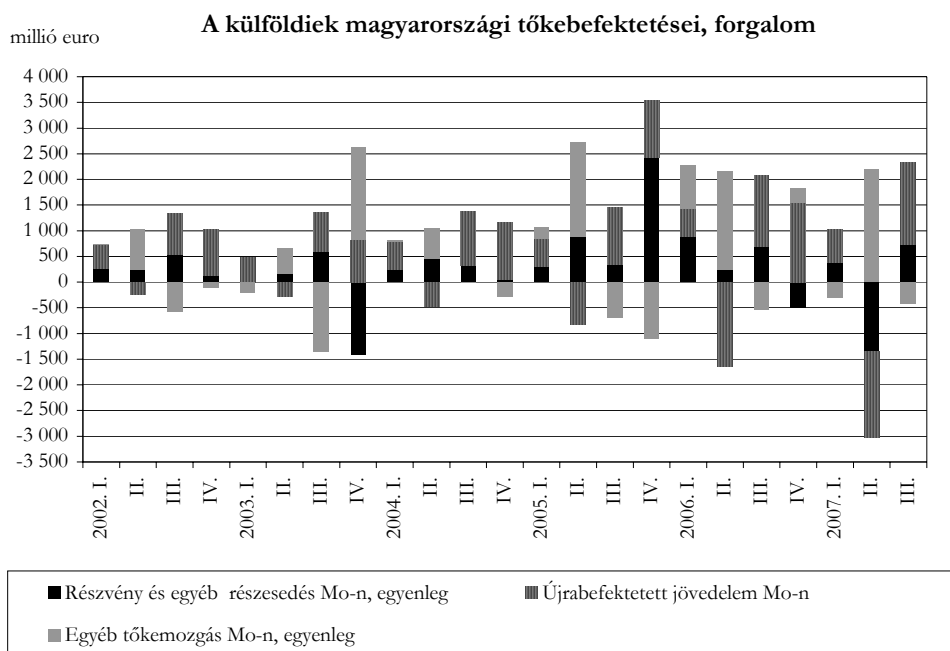
A fizetési mérlegben elszámolt EU-források negyedévente eltérő mértékét a források tényleges lehívásának időpontja befolyásolja, viszont az EU költségvetéséhez történő bruttó nemzeti jövedelem (GNI) arányos hozzájárulásunkat egyenletesen számoljuk el.

⁵ Az újrabefektetett jövedelem az adózott eredmény és a megszavazott osztalék különbsége. 2006-ra a közvetlen tőkebefektetések adózott eredmény komponense is már a vállalati kérdőíveken alapuló, jelentett adat, így az újrabefektetett jövedelem is az. 2007-re az adózott eredmény még becslés, ezért annak ellenére, hogy az osztalék már jelentett adatokon alapul, az újrabefektetett jövedelem is csak becslés. A kérdőívek, illetve a becslés éves adatát az adózott eredménynél a GDP szezonális faktorainak arányában közel egyenletesen osztjuk negyedévekre. Mivel az osztalék, mint jövedelem a tulajdonos döntése alapján keletkezik, statisztikai elszámolása a megszavazás időpontjához igazodik, jellemzően az első két negyedévre koncentrálódik: az éves osztalék adat 20%-át az első negyedévre, 80%-át a második negyedévre számoljuk el. Ebből **adódóan a második negyedévben az újrabefektetett jövedelem értéke mindig negatív.**

6. ábra

7. ábra

A tartalékok, adósságállomány alakulása

2007. szeptember végén a jegybanki tartalékok értéke 16,5 milliárd euro volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 1,5 milliárd euróval volt nagyobb az előző negyedév végén mért értéknél. A közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével a bruttó adósságállomány 0,5 milliárd euróval nőtt a harmadik negyedévben. A nettó külföldi adósság 1,5 milliárd euróval növekedett, míg figyelembe véve a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkét is a növekedés 0,9 milliárd euro volt. A külföldiek tulajdonában lévő, forintban denominált államkötvények állománya 2007. szeptember végén 12,7 milliárd euro volt, 0,2 milliárd euróval magasabb az előző negyedév végén mért adatnál.

2. tábla

Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállománya az időszak végén

milliárd euro

	2006	2007		
		I. n. év	II. n. év	III. n. év
I. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság /1	68.4	72.6	77.6	79.1
II. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság /1	31.0	33.2	37.1	38.6
III. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)/2	84.7	89.1	96.2	96.7
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	31.1	33.0	33.9	33.9
A.1. ebből: forint adósság /3	12.8	13.7	14.4	14.5
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	53.7	56.1	62.3	62.9
IV. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)/2	39.1	41.1	47.0	47.9
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	14.1	15.3	16.2	16.5
A.1. ebből: forint adósság /3	12.7	13.5	14.3	14.3
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	25.1	25.8	30.9	31.4

/ 1 a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőke nélkül

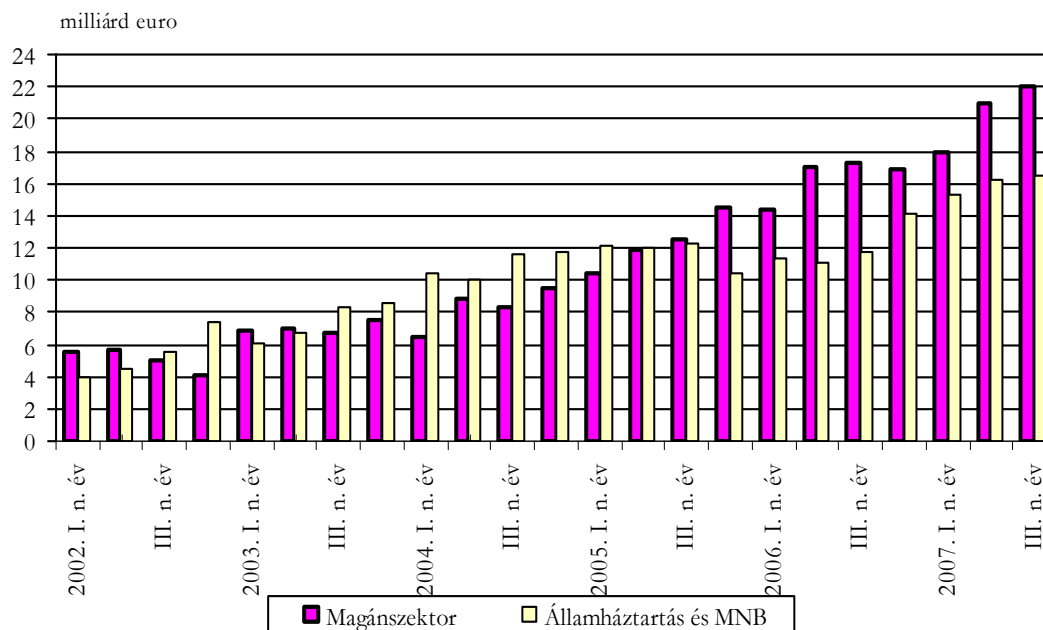
/ 2 a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt

/ 3 értékpapír+egyéb

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

8. ábra

Magyarország nettó adósságállománya*, 2002-2007

/ * a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőke nélkül

A nemzetgazdaság nettó adósságállománya 2007. szeptember végén 38,6 milliárd euro (a GDP arányában 39,2%) volt. A közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt pedig 47,9 milliárd eurót (a GDP arányában 48,7%) tett ki. 2007. III. negyedév végén az előző negyedévhez viszonyítva az államháztartás és az MNB nettó adósságállománya 0,3 milliárd euróval nőtt.

Összefoglaló táblák

3. tábla

A folyó fizetési mérleg alakulása

millió euro

	2006					2007			
	I.n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I.-IV.n.év	I.n. év	II. n. év	III. n. év	I.-III.n.év
1. Áruk, egyenleg	-407	-134	-393	13	-921	279	390	204	873
1.1. Export	13625	14429	14501	16525	59079	16300	16816	17022	50138
1.2. Import	14032	14563	14894	16512	60001	16021	16426	16817	49265
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	-1422	-1485	-1053	-1330	-5290	-1561	-1927	-1397	-4885
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	1	377	500	391	1268	175	407	377	960
2.1.1. Export	2156	2560	2889	2944	10549	2488	2966	3435	8889
2.1.2. Import	2155	2183	2389	2554	9281	2312	2559	3058	7929
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-1423	-1862	-1553	-1720	-6558	-1736	-2334	-1774	-5844
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhöz kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-385	-406	-429	-461	-1682	-488	-550	-525	-1563
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhöz kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-1067	-1486	-1153	-1288	-4933	-1268	-1812	-1283	-4363
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	29	30	28	29	117	19	28	34	81
3. Viszonyatlan folyó átutalások, egyenleg	245	-6	106	32	377	184	27	-198	13
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-1585	-1625	-1340	-1285	-5835	-1099	-1510	-1390	-3999
5. Tökemérleg egyenlege	114	35	209	318	675	54	32	601	687
6. Külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség (4+5)	-1471	-1590	-1131	-967	-5159	-1045	-1478	-790	-3312
7. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	1229	-2357	1292	-274	-109	-203	-4204	-475	-4883
7.1. Külföldön, egyenleg	-336	-219	-434	-1616	-2604	-587	-723	-443	-1753
7.1.1. Részvény és egyéb részesedés	-143	-192	-207	-1375	-1917	-347	-663	-152	-1162
7.1.2. Újrabefektetett jövedelem	-193	-27	-227	-241	-688	-240	-60	-291	-591
7.2. Magyarországon, egyenleg	1426	-1396	2080	1055	3164	1030	-3019	2325	336
7.2.1. Részvény és egyéb részesedés	894	243	688	-490	1335	383	-1345	738	-225
7.2.2. Újrabefektetett jövedelem	533	-1639	1392	1545	1830	647	-1674	1587	561
7.3. Portfólió befektetések, részvény és egyéb részesedés, egyenleg	139	-741	-354	288	-668	-646	-463	-2357	-3467
*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	263	487	507	427	1684	214	404	382	1001
bevétel	614	830	1104	824	3371	618	875	1159	2652
kiadás	351	343	597	397	1687	404	471	777	1651

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

4. tábla

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezónálisan kiigazított adatok) a)

millió euro

	2005				2006				2007		
	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év	II. n. év	III. n. év
1. Áruk, egyenleg	-312	-269	-571	-341	-451	-202	-256	10	223	311	277
1.1. Export	11643	12566	12875	12995	14042	14357	14900	15715	16792	16735	17492
1.2. Import	11843	12764	13620	13349	14490	14398	15323	15752	16544	16240	17302
2. Szolgáltatások és jövedelmek	-1144	-1233	-1240	-1226	-1320	-1280	-1351	-1382	-1542	-1625	-1675
2.1. Szolgáltatások	241	185	243	256	205	320	325	374	334	351	308
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	357	263	355	363	347	434	418	427	364	345	306
bevétel	1009	809	831	777	790	845	850	903	826	844	833
kiadás	534	554	434	389	422	366	443	460	489	508	573
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-147	-23	-113	-112	-204	-135	-48	-19	20	-43	-59
bevétel	1552	1704	1860	1850	1623	1743	1817	1973	1968	2106	2317
kiadás	1716	1764	1979	1899	1820	1886	1841	1849	1992	2131	2311
2.2. Jövedelmek	-1385	-1418	-1483	-1482	-1525	-1600	-1676	-1757	-1876	-1976	-1983
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhöz kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-422	-420	-460	-443	-404	-402	-433	-454	-497	-531	-544
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhöz kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-987	-1004	-1069	-1059	-1164	-1212	-1273	-1358	-1380	-1458	-1451
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	26	26	26	26	31	29	27	28	25	28	30
3. Viszonyatlan folyó átutalások, egyenleg	-8	77	-82	190	245	-6	106	32	184	27	-198
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-1531	-1392	-1733	-1446	-1659	-1508	-1297	-1387	-1232	-1349	-1336
5. Tökemérleg egyenlege	180	203	99	202	146	105	193	208	98	96	591
6. Külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség	-1373	-1291	-1489	-1363	-1441	-1355	-1213	-1160	-1088	-1102	-1019

* * * * *

A 2007. negyedik negyedévi fizetésimérleg- és külfölddel szembeni állományi statisztikákat, valamint a második és harmadik negyedéves felülvizsgált adatokat 2008. március 29-én teszi közzé az MNB. Ezzel együtt kerül sor a 2006-os vállalati kérdőívek alapján összeállított közvetlen tőkebefektetés adatok ország- és ágazati bontásának közzétételére.

* * * * *

a) **Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:**

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás az alábbi módszerrel történik:

A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO szoftverrel történik.

Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanap-hatást* pedig két regressziós változó felhasználásával szűrjük ki.

A *kiugró értékek* közül az egy időszakot érintő additív outlier és a több időszakot érintő csillapodó törés (transitory changes) azonosítását végzi el a program.

Az adatok egységes tartalommal 1995-től állnak rendelkezésre, ezért az idősorokat ettől az évtől igazítjuk. A revízió csökkentése érdekében egy éven keresztül ugyanazt a modelltbeállítást alkalmazzuk és a megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öt-havi ($Y_t = 1/9 * X_{t-2} + 2/9 * X_{t-1} + 3/9 * X_t + 2/9 * X_{t+1} + 1/9 * X_{t+2}$) mozgóátlagot szerepeltetjük.

Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az egyenlegeket és aggregátumokat közvetlenül tisztítjuk meg a szezonális hatásoktól és nem a szezonálisan kiigazított összetevőkből képezzük az egyenlegeket és az aggregátumokat. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statistika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).
- 2) Az IMF SDDS közzétételi szabványának való megfelelés miatt az MNB a 2003. III. negyedéves adatok közzétételétől kezdődően az internetes statisztikai idősorok között egy új összetételű külső adósságállományi adatot is publikál. A már korábban is publikált bruttó külső adósság és az új adósságkategória között az a különbség, hogy utóbbi a külfölddel szembeni pénzügyi derivatíva tartozásokat nem sorolja az adósságelemek közé. A továbbiakban az Interneten – az adósságkategória feltüntetése mellett - mindkét adat publikálásra kerül.

MAGYAR NEMZETI BANK

STATISZTIKA